

pulmamıştır. Aynı zamanda böyle bir seçimi yapmaya, Ana Sözleşmenin 26 ne maddesi de mâni-dir.

Bu konulara dayanılarak, İdare Heyeti seçiminin tamamının birden değiştirilmesine karşı, Bakanlık nezdinde itiraz edilmiştir.

Ticaret Bakanlığı verdiği cevapta:

(Genel kurul her şeye hâkimdir. Mademki genel kurul üyeleri dört kişinin isimlerini yazıp sandığa atmışlardır. Bu dört kişinin seçimini istemiş sayılırlar. Bu itibarla seçim meşrudur.) Mütalâasında bulunmuştur. Yapılmayan diğer üç kurulun seçiminin yapılmasını da emretmiştir.

B) Bakanlığın bu direktif ve hukukî içtihatı üzerine; Mayıs 1963 tarihinde toplanılan Genel Kurul : Bir yandan ilk kongre sırasında yapılmamış kurulların seçimlerini ikmal ettiği gibi; diğer yandan da, Genel Kurula verilen bir önergeye uyularak; gündemi değiştirmiş ve idare kurulu seçimlerinin yenilenmesini karar altına almıştır.

İkinci olarak yapılan bu kongre sırasında yapılan, idare kurulu seçiminde binnetice bakanlığın hukukî içtihadına dayanılarak, Genel Kurul tarafından mevcut idare kurulu üyelerinin hepsi değiştirilmiştir. Ve mevcut seçime tekrar itiraz edilmmiştir.

Bakanlık bu sefer ayrı bir hukukî görüşü benimseyerek, Tüzüğün 26 ne maddesinin açık hükümü karşısında idare kurulunun tamamının değiştirilmesinin kabul olamayacağını ve esasen fevkalâde olan bu toplantıda seçim dahi yapılamayacağını bildirerek mevcut seçimi 47 gün sonra bozmuştur.

Tasvir ettiğimiz bu hâdise ile ilgili bulunan suallerimi arz ediyorum :

1. Hâdisenin cereyan tarzı yukarıda arz ettiğim şekilde mi olmuştur?

2. Genel Kurulun ikinci toplantısı fevkalâde bir toplantı mahiyetinde midir? Yoksa birinci toplantıda, idare kurulu seçiminden gayri teşekküllerin de seçimlerinin yapılması suretiyle bahis konusu olduğundan, bu bakımdan alelade normal bir toplantı mahiyetinde midir?

3. Bakanlığın birinci bozma kararının hukukî mesnedi Ticaret Kanununun 316 ne maddesi olduğu halde; ikinci bozma kararının mesnedi ne için Ticaret Kanununun 316 ne maddesi mesnet olarak itihaz edilmemiştir de hususi hükmü

taşıyan Ana Sözleşmenin 26 ne maddesine dayanılmıştır? Bu suretle : İki bozma kararı arasında hukukî içtihat bakımından bir tezat mevcut değil midir?

4. Toplantı olağanüstü sayılsa dahi : Bu mahiyetteki toplantılarda gündemin değiştirilmesine mâni olan ne gibi hukukî hüküm mevcuttur?

5. Ana Mukavelenin 25 ne maddesine göre : Bu kabül itirazları Ticaret Bakanlığının 30 gün zarfında bozması halinin (Genel Kurulda verilen kararlar kesinleşmiş sayılacağına nazaran : 47 gün sonra Bakanlık tarafından verilen bozma kararı hukukî mütaber midir?

6. Hâdisede, Ticaret Bakanlığı zaviyesinden bir hata ve kanunsuzluk yapılmış mıdır?

Bu hususların sözlü olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

Edirne Milletvekili
Fahri Giritlioğlu

BAŞKAN — Sayın Ticaret Bakanı.

TİCARET BAKANİ AHMET OĞUZ (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Giritlioğlu'nun tetkiklerinde titiz davranan tabiatını bildiğim için bunden evvel başlamış ve bitmiş olan bu hâdisede objektif ve işin püf noktalarını tesbit etmeye müteveccih bir mesaimi hasretmiş bulunmaktayım. Sözlerime başlamadan evvel şunu kısaca arz edeyim ki, Karadeniz bölgesinde ve bilhassa kooperatif teşekkülleri ve kongreleri münasebetiyle cereyan eden bütün muamelelerin içinde, altında hizipçilik ve maalesef partizan gruplaşmaların tesiri daima yatmakta ve Ticaret Bakanlığımıza geldiğim gündü beri bu bölgeye ait işlerde kooperatif işleriyle ilgili bütün muamelelerde bu müşkülât Vekâletimizin faaliyetlerini âdeta zorlamakta ve baskı altında bulundurmaktadır. Buna rağmen tetkiklerimizi objektif ölçüler içinde yürüterek şu neticeye vardık. Araklı Tarım Satış Kooperatifi genel kongresini toplanmış, bir gündem hazırlanmış, gündemin 7 ne maddesinde idare heyetinin seçimi bahis mevzuu. Tüzüğünün 26 ne maddesine göre, idare heyetinden 4 tane-sinden ikisinin yenilenmesi lâzım. Fakat bu genel kongreden evvel, adedi iyice aklımda değil, ya 194, ya 149 genel kongre üyesi, idare heyetinin tümünün yeniden seçilmesi hususunda da müracaatta bulunmuş. Gündemde kooperatifin idare heyetinin seçimi madde olarak mev-